

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

De sancto Basilio Caesariensi Episcopo, & quae contra ipsum à Valente &
Modesto praefecto intentata sunt. Cap. XVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

*De sancto Basilio Casariensi Episcopo, & qua
contra ipsum à Valente & Modesto præ-
fecto intentata sunt.*

CAP. XVII.

Valens autem, tota propè dixerim, Christi ecclesia pastoribus nudata, Casaream, quam Cappadoces accollunt, proficiscitur. Quo quidem tempore Basilius, præclarum orbis terrarum luminare, illius ecclesiæ antistes fuit. Ad quem Valens mittit præfectum, iubetque uti vel ei persuadeat communionem Eudoxij amplexari, vel si minus illud posset efficere, ecclesia illum eiicere. Nam celebris viri illius fama, quæ ad eius aures permanerat, impedimento fuit, quo minus illum primum adoriretur, ne generoso animo impetum excipiens, eumque repellens, exemplum aliis præberet fortitudinis. Attamen quod moliebatur, simile visum est aranearum telæ. Nam alii episcopi cum veteribus de religione acquievere decisionibus, tum velut quædam turres fidei murum firmum tenuere.

Cum autem præfectus Casaream venisset, Basilium Magnum accersitum honorificè excipit, leni & blanda oratione compellat: hortatur ut cedat tempori, & ne propter nimis curiosam dogmatum observationem, eamque parvò æstimandam, tot tantisque ecclesias prodat. Pollicetur se imperatoris amicitiam ei conciliaturum, beneficiaque multis aliis inde euentura prædicat. Cui diuinus ille vir, pueris, inquit, hæc quidè oratio cõuenit: siquidè illi ac sui similes eiusmodi verba avidè arripiunt: at qui sunt in sacris literis educati, ne vnâ quidè syllabâ diuinorû dogmatû prodi sinunt, sed pro istorû defensione si opus sit nullû nõ mortis genus libenter amplectuntur. Quod autem ad imperatoris amicitiam attinet, eam cum pietate iunctam magni æstimo: sed si ea careat, perniciosam esse dico. Ac cum præfectus grauius commotus esset, diceretque eum amentem esse, tum Diuus Basilius, me inquit, hanc semper amentiam opto habere. Postea verò quàm egredi iussus erat, & quid sibi agendû sit secum deliberare, posteroque die suam declarare sententiam, & huic orationi etiam minæ adiunctæ, fertur vir ille omni laude cumulandus respondisse:

MM 4 Ego

THEODOR. HISTOR.

Ego quidem certe idem, qui iam sum, cras ad te redibo: tu
 verò ne mutes sententiam, sed minis vtaris velim. Isto cum
 illo habito sermone, præfectus factus obuiâ imperatori, nū-
 tiat ei quæ dixerat Basilius, docet eius virtutem, & quàm
 virili & excelfo animo sit, exponit. Quo quidam tempore
 imperator tacitus in palatium ingreditur. Vbi autem vidit
 in familiam suam plagas cœlitus demissas (nâ & filius gra-
 ui morbo afflictatus, iam iam erat è vita migraturus, & con-
 iunx variis calamitatibus oppugnata fuit) istarumque mise-
 riarum causam agnouit, diuinum hominem, quem minatus
 fuerat se supplicio affecturum, orat, vt domum ad se veniat.
 Duces autem imperatoris mandata conficiunt. Magnus igi-
 tur Basilius tum profectus ad regiam, & filium imperatoris
 morti vicinum conspicatus, pollicetur eum ad vitam reuer-
 surum, modò sacrosancto baptisate à piis hominibus do-
 naretur. Quæ cum dixisset, exiuit. Imperator verò iureiurâ-
 do, more dementis Herodis obstrictus, quibusdam sectæ
 Arianae, qui aderant, pueri baptizandi negocium dat. Puer
 extemplò obiit mortem. Itaque Valentem pœnitebat, qui
 mente complexus, quantum ex iureiurando suo verè obser-
 uato accepisset incommodi, rectà ad templum sanctum se
 confert: fitque doctrinae Basilii magni auditor, & consueta
 dona altari offert: Basilius autem eum intra sacra Aula, vbi
 ipse sedebat, venire iubet: ad quem longam orationem de
 dogmatis diuinis instituit, eique dicenti Valens ausculta-
 uit. Aderat etiam quidam nomine Demosthenes, culinæ im-
 peratoriae præfectus, qui more planè barbaro orbis terræ
 magistrum Basilium reprehendit. At diuus Basilius subri-
 dens, Demosthenem, inquit, illiteratum vidimus. Vbi verò
 ille maiore exardescens iracundia, minari cœpit, tuum est,
 inquit Basilius ille magnus, iusculorum curare condimen-
 ta. Nam cum aures habeas oppleras sordibus, sacrosancta
 dogmata audire non potes. Atque ita ei à Basilio respon-
 sum est. Imperator autem sic Basilium admirari cœpit, vt
 agros, quos ibi habuit pulcherrimos, pauperibus, quorum
 curâ susceperat, quiq; corpore toto labefactati, maxima ege-
 bant curatione, donaret. Itaque ad hunc modum Magnus
 Basilius primum Valentis impetum deuitauit. Secundò au-
 tem cum eò accederet, rerū ante gestarum oblitus (quippe
 eius

eius mens à quibusdā veteratoribus expugnata fuit)hortatur Basiliū, vt ad partem aduersariam se transferat: Deinde cum ei persuadere non posset, iubet edictum de illo in exilium mittendo conscribi. Quod cum sua manu ratum face- re conaretur, ne apicem quidem vnum alicuius literæ face- re potuit: Siquidem ruptus est calamus. neque id semel, sed iterum, ac tertio accidit. Ac cum impium illud edictum cō- firmare impensius laboraret, concussa est dextera, tremorq; eam occupauit. Atque cum animo esset præ metu prope at- tonito, chartam manibus dilacerauit. Vnde rerum omniū moderator deus satis perspicuè ostendit, tum quòd aliis e- ius permissu eadem ipsa obtigerunt, tum quòd Basilius o- pe illius insidiis ereptus fuit. Atque vt in isto Basilij nego- cio potentiam suam monstrauit, sic in illo altero suæ prouid- entix genere fortitudinem præstantissimorum hominum curauit palam prædicandā. Valentē igitur in hunc impetū facientem spes frustrata est.

*De sancti Athanasii morte & Petri successi-
one. CAP. XVIII.*

Alexandriæ porro cum victor Athanasius post multa confecta certamina, post totidem etiam reportatas co- ronas ex huius vitæ laboribus ereptus esset, & ad vitā vacuam à molestiis trāsatus, Petrus, vir facile optimus præ- sulatum illum obtinuit, quem primū B. Athanasius suo suf- fragio designarat, eiusq; electioni ab omnibus tam sacerdo- tibus, quàm magistratibus assensum est. Populus quoque vniuersus acclamationibus quantum lætitiæ percepisset, de- monstrauit. Nam laborum ab Athanasio susceptorum soci- us & particeps fuit, & cū eo tum ibi vitam degente, tum pe- regrinante semper versatus est, & varios labores cum illo vna exantlauit. Quapropter episcopi vicini eo simul ire- maturant: & qui vitam seuera disciplina exigebant, ii ea re- licta, ad Petrum in sede Athanasii collocādum se cōferunt.

*De exturbatione Petri, & Lucij Ariani in-
ductione. CAP. XIX.*

MM 5

Postea